

Eerste Deel
Grenzen Van Het Bewustzijn

Hoofdstuk 1: Familie en Roots

Mijn levensverhaal begint bij mijn moeder, een vrouw van eenvoudige komaf, maar met een sterk karakter, gevormd door haar opvoeding en familie. Ze was de dochter van een artisanale meubelmaker, een ambacht dat door de generaties heen in onze familie een centrale rol speelde. Opgegroeid in een bescheiden huishouden met drie zussen en een broer, bevond zij zich al jong in een situatie waarin zelfstandigheid en hard werken noodzakelijk waren.

Mijn grootvader, Jean was een man die het leven vroeg op eigen kracht moest dragen. Toen hij op 47-jarige leeftijd weduwnaar werd, moest hij in zijn eentje zorgen voor vijf kinderen, een enorme verantwoordelijkheid in die tijd. De beperkingen van het alleenstaand ouderschap drukten zwaar op zijn schouders. Hij was een zwijgzame man, vaak gevangen in de verwachtingen van zijn kinderen en de sociale normen die destijds heersten. Hertrouwen was uit den boze, hoewel de geruchten anders suggereerden. In het dorp ging er vaak achter zijn rug geroddel rond over zijn zogenaemde “vriendin” in Antwerpen. Van een onschuldige vriendschap werd al snel een schandaal gemaakt. Mensen beweerden dat hij naar Antwerpen ging om de hoeren te bezoeken. Het leek erop dat de dorpsmentaliteit elke daad van onafhankelijkheid verdacht maakte, vooral voor een weduwnaar. Toch sprak mijn grootvader nooit over deze roddels; hij bleef een man van weinig woorden, zijn gedachten en gevoelens zorgvuldig afgeschermd.

Wat mijn grootvader bijzonder maakte, was niet alleen zijn zwijgzaamheid, maar ook zijn geboortedatum: de eerste dag van 1900. Hij leek symbool te staan voor een nieuwe eeuw, een nieuwe tijd vol uitdagingen. Maar net als vele van zijn generatiegenoten werd zijn jonge leven getekend door oorlog. In 1914, bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, vluchtte hij samen met zijn ouders naar Nederland. Tijdens deze vlucht raakte hij zijn familie kwijt in de

chaos van Antwerpen. Het zou de eerste keer zijn dat hij zichzelf zonder familie moest redden.

In Nederland werd hij opgenomen door pleegouders, en zo bracht hij de oorlogsjaren door, ver weg van zijn ouders en geboorteland. Na de oorlog, in januari 1919, kwam hij aan in Amsterdam, waar hij zijn vak als schrijnwerker weer oppakte. In de zomer van 1919 keerde hij met zijn familie terug naar de stad waar zijn ambachtelijke achtergrond stevig geworteld was.

Jean had een diepgewortelde passie voor vakmanschap, een eigenschap die hij waarschijnlijk overnam van zijn vader Joseph, die eveneens meubelmaker was. Joseph was niet zomaar een meubelmaker, hij was een overtuigd socialist en streed voor sociale gelijkheid. In die tijd een ongewone combinatie van ambachtelijk werk en politieke overtuigingen, maar wel één die in de familie leefde. Mijn grootvader had maar liefst tien nonkels en tantes, die allemaal op hun eigen manier hun stempel drukten op het gezin.

Eén van zijn nonkels, Armand, verdient bijzondere aandacht. Armand was een karakter apart. Hij ging slechts tot zijn negende jaar naar school, waarna hij begon te venten met mosselen vanuit een handkar. Het harde werken vanaf zo'n jonge leeftijd gaf hem een bijzondere kijk op het leven. Armand werd later, net als de rest van de familie, meubelmaker, maar hij had ook uitgesproken idealen: hij was een overtuigd socialist en atheïst. Die overtuigingen brachten hem geregeld in de problemen, vooral in katholieke kringen.

Een verhaal dat vaak binnen de familie werd verteld, gaat over een incident in het ziekenhuis, waar Armand tijdens een opname weigerde te bidden. De nonnen waren woedend, en volgens hem was hun vijandige houding de oorzaak van zijn stijf geworden middelvinger, die nooit meer boog. Het was een van de vele redenen waarom hij verhuisde. Hij zocht een nieuw leven in Brussel, en later in Luik, waar hij zich specialiseerde in de vioolbouw en Frans leerde. Hier droomde hij van een wereldreis naar Argentinië, een droom die echter abrupt eindigde bij zijn eerste tussenstop in Amsterdam.

In Amsterdam ontmoette Armand zijn toekomstige vrouw. Dit onverwachte geluk bracht een einde aan zijn grootse reisplannen, maar opende een nieuw hoofdstuk in zijn leven. Op 12 december 1905 werd hij officieel ingeschreven als vreemdeling in Amsterdam. De eerste indruk die zijn schoonouders van hem hadden, was niet positief. Een “vreemdeling” in de familie was ongewenst, maar een jacht op een muis in hun huis – waarbij Armand een heldenrol vervulde – zorgde ervoor dat hij hun respect won.

Armand vestigde zich als meubelmaker in de Amsterdamse Alfred Cuypstraat. Hij werkte eerst voor de firma Benier, maar begon al snel zijn eigen meubelatelier. Het atelier werd een ontmoetingsplaats voor kunstenaars en andere creatievelingen, waaronder Wim Schumacher, die een tijdje op de bovenverdieping woonde. Armand verkeerde in een kring van socialisten en idealisten, net als in zijn vroegere tijd. Hij bleef trouw aan zijn overtuigingen: drankbestrijding, atheïsme en goed onderwijs. Hij leerde zichzelf zelfs Engels om Shakespeare in de originele taal te kunnen lezen.

Zijn meubelen maakte hij in de stijl van de “Amsterdamse School”, een stroming die niet alleen losse stukken omvatte, maar hele interieurinrichtingen. Hij werd bekend om zijn zorgvuldige vakmanschap en idealistische visie op ambacht

Hoofdstuk 2: Jeugdijaren en Levenslessen

Mijn jeugd werd grotendeels bepaald door de familie waarin ik opgroeide, en door het feit dat ik lange tijd bij mijn grootvader woonde. Ik woonde de eerste twee jaar samen met mijn ouders in een appartement, maar al snel verhuisden we. Mijn tante, die ook met een meubelmaker trouwde, wisselde van woning met mijn ouders, en zo kwam ik bij mijn grootvader terecht. Dit werd mijn thuis voor de volgende acht jaar van mijn leven.

Het leven bij mijn grootvader was een ervaring die ik niet gemakkelijk kan vergeten. Het huis was chaotisch, gevuld

met de onzichtbare spanningen die het resultaat waren van vele verschillende persoonlijkheden onder één dak. Het samenleven voelde vaak verwarrend en onbegrijpelijk voor mij als kind. Echte gezinsmaaltijden, waar we met z'n allen aan tafel zaten, kan ik me nauwelijks herinneren. Alles leek langs elkaar heen te gebeuren, als losse puzzelstukken die nooit helemaal in elkaar pasten.

Een groot deel van mijn jeugd bij mijn grootvader werd gekenmerkt door bedplassen, een probleem waar ik jarenlang mee worstelde. Het was niet alleen fysiek ongemakkelijk, maar zorgde ook voor schaamte en onzekerheid. Ondanks talloze pogingen om het te verhelpen – van beloningssystemen tot medische adviezen – bleef het probleem me achtervolgen tot mijn vijftiende. Het maakte me teruggetrokken, onzeker en emotioneel verward. Het was een onderwerp waarover niet gepraat werd, waardoor ik de indruk kreeg dat ik alleen stond met dit probleem.

Naast het bedplassen had ik ook moeite om me goed uit te drukken, vooral als het op gevoelens aankwam. Het leek alsof ik vastzat in mijn eigen emoties, zonder de juiste woorden om ze te uiten. In die periode ontwikkelde ik een diepe onzekerheid, iets wat werd versterkt door de kleinere, alledaagse dingen. Een voorbeeld daarvan was mijn haar: het stond altijd rechtop, een zogenaamde “broske”, ongeacht wat ik probeerde om het plat te krijgen. Dit voelde als een constante bron van frustratie en maakte me extra bewust van mijn uiterlijk. Uiteindelijk vond ik een oplossing door mijn haar langer te laten groeien en Elnett-haarlak te gebruiken om het te temmen. Ik kan me nog herinneren hoe ik soms tussen de middag naar huis ging om mijn haar opnieuw te wassen en in model te brengen, vastbesloten om er beter uit te zien.

Ondanks deze persoonlijke onzekerheden was er één ding dat me als kind fascineerde: de meubelmakerij van mijn grootvader. Achter ons huis bevond zich zijn werkplaats, een plek die voor mij verboden terrein was. Maar, zoals dat vaak gaat met verboden plekken, oefende het een magische aantrekkingskracht op me uit. De geur van hout, het geluid van zagen en hamers, en de aanblik van half voltooide meubels in verschillende stadia van creatie, maakten me nieuwsgierig naar de wereld van

vakmanschap. Hoewel ik wist dat het niet de bedoeling was, glipte ik soms naar binnen en speelde ik met de stukken afvalhout. Ik knutselde kleine dingen in elkaar en vond het geweldig om iets te maken, zelfs al waren het simpele objecten.

Toen ik ouder werd, besepte ik echter dat het leven als meubelmaker niets voor mij zou zijn. Ik zag de lange uren die mijn grootvader werkte, de fysieke inspanning en de onzekerheden die gepaard gingen met het zelfstandig ondernemerschap. De rol van vakman of zelfstandige was dus geen optie voor mij, hoe fascinerend ik het werk ook vond als kind.

Hoewel de meubelmakerij geen pad voor mijn toekomst was, vormde het wel een belangrijk deel van mijn kindertijd. De discipline, het geduld en de precisie die mijn grootvader in zijn werk legde, dienden als een onuitgesproken les over toewijding en vakmanschap. Het vormde ook een contrast met mijn eigen onzekerheden en zoektochten naar een eigen identiteit.

In die tijd had ik ook twee vriendjes uit de buurt. Eén van hen, de zoon van een succesvolle zelfstandige, leek alles te hebben waar ik alleen van kon dromen. Zijn vader verdiende goed, waardoor hij altijd het nieuwste speelgoed had. Ze hadden zelfs een televisie en een auto – iets wat in mijn ogen pure luxe was. Ik was vaak jaloers op wat mijn vriendjes hadden, terwijl mijn ouders zich nauwelijks hetzelfde konden veroorloven. Mijn schooltijd werd een periode van vergelijken: terwijl ik naar de kleuterschool ging met een boterhamdoos waarin enkel een banaan zat, leek mijn vriendje alles te hebben wat hij maar wilde. Toch wilde ik altijd het beste van mezelf geven op school. Ik streefde ernaar om de beste van de klas te zijn, al eindigde ik meestal als derde.

Hoofdstuk 3: De Fascinatie voor het Vakmanschap

Vanaf het moment dat ik oud genoeg was om me dingen bewust te herinneren, stond één ding vast: de werkplaats van mijn grootvader had een magische aantrekkingskracht op me. Deze plek, verstopt achter ons huis, was

voor mij verboden terrein, maar dat maakte het alleen maar intrigerender. Voor mij was het een wereld van creatie, vol geuren, geluiden en geheimen die ik als kind nauwelijks begreep, maar die me steeds weer aantrokken.

Mijn grootvader was een man van weinig woorden, en zijn werkplaats weerspiegelde zijn karakter: georganiseerd, doelgericht en stil. Wanneer hij werkte, verloor hij zichzelf volledig in het proces van het bouwen en herstellen van meubels. Het geluid van de zaag, het ritmische tikken van de hamer, en het fijne schuren van hout waren de soundtrack van zijn dag. Voor mij klonken die geluiden als de geluiden van iets bijzonders iets dat alleen hij leek te begrijpen.

Hoewel de werkplaats voor mij officieel verboden terrein was, kon ik het niet laten om soms toch naar binnen te glijpen. Ik sloop dan stilletjes naar binnen, altijd met het gevoel dat ik op verboden grond liep, maar tegelijkertijd vervuld van nieuwsgierigheid. De geur van zaagsel, gemengd met die van olie en vernis, hing zwaar in de lucht en vulde mijn longen met een gevoel van avontuur. Voor mijn jonge zelf voelde het alsof ik een geheime wereld binnenging, een plek waar dingen werden gemaakt uit het niets, waar handen hout konden omvormen tot iets bruikbaar en moois.

Mijn eerste interacties met de meubelmakerij waren klein. Ik vond het heerlijk om met afvalstukken hout te spelen, kleine dingen in elkaar te knutselen die geen enkel praktisch nut hadden, maar voor mij vol van betekenis waren. Ik bouwde simpele structuren en probeerde mezelf in te beelden dat ik op een dag net zo'n vakman zou zijn als mijn grootvader. Ik wist echter diep vanbinnen dat het meer was dan alleen knutselen het was de kunst van het maken, van het scheppen uit ruwe materialen.

Naarmate ik ouder werd, begon ik beter te begrijpen wat het werk van mijn grootvader werkelijk inhield. Het was geen kinderspel. Het was zwaar werk, fysiek uitputtend en veeleisend. Hij werkte lange dagen en moest zich vaak aanpassen aan de wensen van veeleisende klanten. Hoewel hij zijn vak met toewijding uitoefende, kon ik zien dat het hem ook beperkte in zijn vrijheid. De verantwoor-

delijkheid van een zelfstandige meubelmaker was groot, en de marges voor fouten waren klein.

Deze realisatie drong langzaam tot me door. Ik begon te beseffen dat het leven van een meubelmaker, hoewel het iets nobels en vaardigs was, niet voor mij bestemd was. De lange uren, de fysieke inspanning, en het constant moeten voldoen aan andermans verwachtingen, voelde niet als iets waar ik mijn leven aan wilde wijden. Een oom, die net als mijn grootvader in het vakmanschap was begonnen, had uiteindelijk meer beroepen geprobeerd en ondervond telkens nieuwe obstakels en ongelukken. Het pad van de vakman leek bezaaid met risico's en onzekerheden die ik als jong kind nog niet begreep, maar later steeds duidelijker zag.

Toch verloor ik mijn bewondering voor mijn grootvader nooit. Hij bleef voor mij een figuur van discipline en toewijding, iemand die zijn ambacht tot in de puntjes beheerste. Zijn werk was zorgvuldig, precies, en doordacht. Elk meubelstuk dat hij maakte of repareerde, droeg de sporen van zijn vakmanschap. In zijn werk zag ik een soort toewijding die ik bewonderde, ook al wist ik dat dit niet het pad was dat ik zou volgen.

Terwijl ik als kind gefascineerd was door de meubelmakerij, begon ik langzaam andere passies te ontdekken. Ik zag in dat ik misschien niet de fysieke kracht of het geduld had voor het zware handwerk dat bij het vak van meubelmaker kwam kijken. Toch heeft mijn ervaring in de werkplaats van mijn grootvader mij veel geleerd. Het leerde me dat vakmanschap niet alleen gaat om de technische vaardigheden, maar ook om de toewijding, het geduld en de passie die in elk werkstuk gestoken worden.

Als ik terugkijk, kan ik zeggen dat mijn tijd in de werkplaats van mijn grootvader me een gevoel van creativiteit heeft bijgebracht, dat ik later op andere manieren zou inzetten. Het gaf me een basis om na te denken over wat het betekent om iets te creëren of dat nu een meubelstuk, een tekening, of zelfs een idee is. Het was misschien niet mijn roeping, maar het was wel mijn eerste kennismaking met de vreugde en voldoening die het maken van iets nieuws kan brengen.

Mijn grootvader heeft me nooit gedwongen om in zijn voetsporen te treden, iets waar ik hem dankbaar voor ben. In plaats daarvan liet hij me mijn eigen weg vinden, me bewust van zijn eigen realiteit, maar zonder me in een richting te duwen die ik zelf niet zou kiezen. Uiteindelijk bleek het ambacht van meubelmaker niets voor mij te zijn, maar de lessen die ik leerde van zijn toewijding en zijn werkethiek draag ik nog steeds bij me.

Hoofdstuk 4: Adolescentie, Verlegenheid en Onzekerheid

Mijn adolescentie was een periode van verwarring en onzekerheid, waarin ik worstelde met mijn plaats in de wereld en mijn eigen identiteit. Net zoals veel kinderen van die leeftijd, voelde ik me vaak een buitenstaander, gevangen in mijn eigen twijfels en onzekerheden. Het was een tijd waarin ik steeds meer op zoek ging naar wie ik was, maar waarin ik ook veel dingen niet durfde uit te spreken of te delen.

Toen ik rond mijn twaalfde naar een nieuw huis verhuisde, aan de Vaart, veranderde er veel in mijn leven. We woonden aan een speelpleintje dat Eikenhof heette, een plek die in theorie een ideale omgeving had moeten zijn om nieuwe vrienden te maken en avonturen te beleven. Maar in werkelijkheid voelde ik me daar een buitenstaander. Ik durfde geen contact te leggen met de andere kinderen die daar speelden. In plaats daarvan stond ik vaak aan de rand van het pleintje, met mijn bal in de hand, te kijken hoe de anderen samen plezier hadden. Het kostte me veel moeite om mezelf erbij te betrekken.

Gelukkig waren er momenten waarop de andere kinderen de eerste stap namen. Ik herinner me nog goed hoe één van de kinderen me riep om mee te spelen. Hoewel ik aarzelde, voelde ik me toch aangetrokken tot het idee erbij te horen. Maar zelfs in die kleine momenten van verbinding bleef mijn verlegenheid de overhand nemen. Toen ze me vroegen hoe ik heette, was ik te beschaamd om mijn naam te zeggen. Zo kreeg ik uiteindelijk de bijnaam

“de Witte,” een bijnaam die ik tot mijn achttiende zou behouden. In een tijd waarin bijnaam-cultuur deel uitmaakte van de sociale interactie, versterkte deze naam alleen maar mijn gevoel van anonimiteit en het idee dat ik geen eigen identiteit had.

Het was een moeilijke periode, niet alleen vanwege mijn onzekerheden, maar ook omdat ik het gevoel had dat ik nergens echt bij hoorde. Op school had ik één goede vriend, Leo, maar zelfs deze vriendschap leek niet stevig genoeg. Leo raakte steeds meer bevriend met andere jongens, en ik merkte dat hij me langzaam buitensloot. Die afwijzing, hoe subtiel ook, maakte mijn onzekerheid alleen maar groter. Het was alsof ik steeds moest vechten om geaccepteerd te worden, om erbij te horen, en dat maakte me extra teruggetrokken.

In deze periode speelde sport een belangrijke rol in mijn leven. Ik had een passie voor voetbal, een sport waarin ik redelijk wat talent had als jonge jongen. Ik speelde voor de kadetten van een voetbalclub en voelde me op het veld in mijn element. Toch was er altijd een gevoel van tekortkoming. Mijn vriend, die groter en sterker was dan ik, speelde in het provinciale team, terwijl ik het moest doen met de gewestelijke ploeg. Dit verschil werd verergerd doordat ik van mijn moeder slechts één keer per week mocht trainen in plaats van twee keer, waardoor ik nooit de volledige kans kreeg om mijn talenten te tonen. Hierdoor stond ik vaak aan de zijlijn, kijkend naar de anderen die speelden.

Mijn moeder had altijd het beste met me voor, maar haar keuzes beperkten me soms in mijn mogelijkheden. We hadden het niet breed, en voetbal was voor haar niet de hoogste prioriteit. Voetbalschoenen kon ik me niet veroorloven, dus speelde ik met kapotte schoenen die anderen hadden achtergelaten. Ik kan me nog herinneren hoe gênant het voelde om die oude, versleten schoenen te dragen terwijl ik probeerde mijn best te doen op het veld. Toch gaf ik niet op en bleef ik genieten van het spel, ook al waren de omstandigheden niet ideaal.

Naast voetbal speelde ik ook regelmatig basketbal met mijn vrienden op het pleintje. Op dat moment gaf het me enige voldoening om mee te doen aan iets waar ik ook

goed in was. Basketbal bleek een sport te zijn waarin ik me kon onderscheiden. Op een bepaald moment werd ik zelfs gevraagd door twee teams of ik voor hun team wilde spelen. Het voelde als een bevestiging van mijn vaardigheden en gaf me een kort moment van trots. Toch was mijn vreugde van korte duur, omdat ik, net als bij voetbal, beperkt werd in mijn training. Ook hier mocht ik slechts één keer per week trainen, wat betekende dat ik nooit mijn volledige potentieel kon bereiken.

Ondanks mijn talent voor sport, waren er ook andere sociale barrières die ik moest overwinnen. Terwijl mijn vrienden begonnen met het ontdekken van het uitgaansleven, voelde ik me opnieuw buitengesloten. In de stad waren er regelmatig T-dansants, dansavonden waar de jeugd naartoe ging om plezier te maken. Het probleem was echter dat je minstens zestien jaar oud moest zijn om binnen te komen, en ik was op dat moment pas vijftien. Dit betekende dat ik een heel jaar lang moest toekijken hoe mijn vrienden zich vermaakten, terwijl ik buiten bleef staan. Het vergrootte mijn gevoel van isolatie en versterkte de indruk dat ik altijd een stap achterliep op de rest.

In die tijd begonnen mijn vrienden relaties aan te gaan en vriendinnetjes te krijgen, iets wat voor mij nog een vervan-mijn-bed-show was. Het frustreerde me om te zien hoe zij vooruitgang maakten in hun sociale leven, terwijl ik het gevoel had dat ik vastzat. Het duurde niet lang voordat deze ervaringen me nog verder terugtrokken in mijn eigen onzekerheden. Ik had geen idee hoe ik mezelf moest presenteren of hoe ik met deze nieuwe sociale uitdagingen om moest gaan. Het resultaat was dat ik me steeds meer terugtrok in mijn eigen wereld, terwijl mijn leeftijdsgenoten zich juist verder ontwikkelden.

Toch was niet alles in mijn adolescentie een strijd. Naast mijn interesse in sport, ontdekte ik ook een passie voor tekenen. Ik was altijd creatief geweest, en tekenen bood me een uitlaatklep voor de dingen die ik niet in woorden kon uitdrukken. Ik herinner me nog goed dat mijn tekenleraar op school me vroeg of ik familie was van een bekende schilder die al een zekere reputatie had opgebouwd. Ik wist natuurlijk dat dit niet waar was, maar besloot toch te zeggen dat het misschien wel zou kunnen kloppen. Vanaf

dat moment kreeg ik altijd minstens een 9 op 10 voor mijn tekeningen, een kleine overwinning in een tijd waarin ik moeite had om mijn plek te vinden.

Hoofdstuk 5: De Latere Schooljaren en Tekentalent

De middelbare school was voor mij een periode van grote veranderingen, waarin ik steeds meer bewust werd van de verwachtingen van mijn omgeving en de druk om mijn eigen weg te vinden. Hoewel ik talent had voor bepaalde vakken, leek ik nooit helemaal op mijn plek te zijn binnen het schoolse systeem. Dit gevoel van onrust werd versterkt door de keuzes die anderen voor me maakten, keuzes waarvan ik soms het gevoel had dat ze me wegleidde van mijn eigen interesses.

Ik begon mijn middelbare schooltijd op het Atheneum, waar ik de eerste drie jaar doorbracht. Het Atheneum was een grote verandering in vergelijking met mijn lagere schooljaren. In het begin voelde ik me overweldigd door de nieuwe omgeving, maar ik deed mijn best om me aan te passen en mijn plaats te vinden tussen de andere studenten. Toch bleek dat ik, ondanks mijn inspanningen, niet altijd de juiste richting volgde.

In het eerste jaar maakte ik de overstap naar de Latijnse afdeling. Deze beslissing werd sterk beïnvloed door mijn moeder, die altijd hoopte dat ik een academisch pad zou volgen. Voor haar was een goede opleiding de sleutel tot succes, en ze wilde koste wat het kost voorkomen dat ik een arbeidersbestaan zou leiden. Het Latijnse onderwijs zou me volgens haar de beste kansen bieden op een prestigieuze carrière. Maar al snel merkte ik dat ik daar niet op mijn plek zat.

De lessen Latijn waren voor mij een constante worsteling. Het taalkundige aspect, het memoriseren van teksten en grammatica, en het gebrek aan interesse in de materie maakten het moeilijk om mee te komen. Ik raakte gefrustreerd door mijn onvermogen om de stof echt te beheersen. De andere studenten leken moeiteloos te begrijpen

wat ik niet kon vatten, en dat versterkte mijn gevoel van falen. Na een half jaar gaf ik de strijd op en besloot ik terug te keren naar een “modernere” richting, waar ik me meer op mijn gemak voelde.

Deze terugkeer naar de “Moderne” richting gaf me wat meer ademruimte. Hier kon ik me richten op vakken waarin ik beter was, zoals wiskunde en tekenen. Maar zelfs in deze omgeving voelde ik de druk om te presteren. Mijn moeder bleef erop aandringen dat ik een diploma moest halen dat me een goede toekomst zou garanderen. Ze wilde dat ik hogerop kwam, niet alleen voor mij, maar ook voor haarzelf. In haar ogen zou mijn succes haar inspanningen als moeder valideren, en ik voelde de verantwoordelijkheid om aan die verwachtingen te voldoen.

Toch had ik ook mijn eigen ambities, die soms haaks stonden op de ideeën van mijn ouders. Tekenend was altijd een van mijn sterkste punten geweest. Al van jongs af aan had ik een talent voor het schetsen van mensen en objecten. Waar veel andere vakken me soms tegenstonden, bood tekenen me de vrijheid om mijn creativiteit de vrije loop te laten. Ik herinner me een moment waarop mijn tekenleraar me vroeg of ik familie was van een beroemde schilder. Hij leek mijn werk te herkennen en dacht dat ik misschien zijn neef was. Hoewel ik wist dat dat niet waar was, besloot ik speels te antwoorden dat het misschien wel kon kloppen. Vanaf dat moment kreeg ik altijd goede cijfers voor mijn tekenwerk, en het voelde alsof ik eindelijk ergens in uitblonk.

Mijn talent voor tekenen gaf me een gevoel van eigenwaarde in een periode waarin ik worstelde met mijn identiteit. Het was een manier om mezelf uit te drukken zonder woorden, iets dat me rust en voldoening gaf. Waar anderen zich misschien zouden richten op sport of academische prestaties, vond ik in tekenen een uitlaatklep voor mijn gevoelens en mijn gedachten. Het was een van de weinige dingen waarin ik me echt zeker voelde.

Na het voltooien van mijn tijd op het Atheneum, besloot ik mijn middelbare school af te ronden aan de technische school. Deze keuze voelde als een compromis tussen wat ik wilde en wat mijn ouders voor mij in gedachten hadden.

Op de technische school kon ik me richten op vakken zoals wiskunde, natuurkunde, en scheikunde, vakken die mijn interesse wekten, maar ook een zekere veiligheid boden in termen van toekomstige werkgelegenheid. De technische school bleek een betere omgeving voor me te zijn; hier had ik geen problemen met studeren, en ik haalde zonder al te veel moeite goede resultaten.

Terwijl ik me voorbereidde op het einde van mijn middelbare schooltijd, kwam de onvermijdelijke vraag op me af: Wat nu? Ik had veel interesses, maar de vraag naar wat ik écht wilde doen, bleef onbeantwoord. Mijn voorkeur ging uit naar architectuur. De combinatie van creativiteit en wiskunde leek me de perfecte manier om mijn talenten te combineren. Maar helaas liep het anders. Mijn moeder, die altijd een sterke stem had in mijn beslissingen, vond architectuur geen goede keuze. Ze dacht dat het te veel onzekerheden met zich meebracht, en drong aan op iets praktischer.

Uiteindelijk koos ik, onder druk van mijn moeder en met het advies van mijn oom, voor een studie wis- en natuurkunde aan de Universiteit Gent. Dit bleek echter niet de juiste keuze. Hoewel de vakken mij interesseerden, werd ik al snel meegesleept door de vrijheid die het studentenleven met zich meebracht. Ik woonde op kamers en had geen directe controle meer van thuis. Die vrijheid bleek al snel een valkuil. In plaats van mijn tijd te besteden aan studeren, genoot ik van het sociale leven dat de universiteit bood. Colleges bijwonen werd bijzaak, en het jaar ging verloren.

Na deze mislukking besloot ik mijn koers te wijzigen. Ik koos voor een studie die beter aansloot bij de adviezen van mijn oom en mijn moeder: technisch ingenieur. Deze keer zou ik me richten op scheikunde, een vakgebied dat me altijd had geïnteresseerd en waarin ik uiteindelijk een diploma zou behalen. Hoewel het pad hobbelig was, slaagde ik er uiteindelijk in om mijn titel als technisch ingenieur te behalen.

Hoofdstuk 6: Studentenleven en Ontwikkeling

Het studentenleven bleek een wereld op zich, vol nieuwe ervaringen en kansen om mezelf te ontdekken. Na de misstap van mijn eerste jaar aan de Universiteit Gent, waarin ik meer bezig was met het verkennen van de vrijheid dan met studeren, besloot ik het roer om te gooien. Ik schreef me in voor een opleiding technisch ingenieur met als specialisatie scheikunde. Deze keuze was sterk beïnvloed door mijn oom, die zelf ook in deze richting had gestudeerd. Hoewel het niet mijn eerste keuze was, voelde het als een stabiel pad dat me zekerheid bood voor de toekomst.

Tijdens deze jaren groeide ik niet alleen academisch, maar ook sociaal. Zoals veel studenten, werd ik lid van een studentenclub. Studentenverenigingen speelden een belangrijke rol in het studentenleven, niet alleen voor de gezelligheid, maar ook voor het smeden van vriendschappen die soms een leven lang zouden duren. Mijn oom was jaren eerder lid geweest van dezelfde club en had zelfs de rol van schachtenmeester vervuld, de persoon die verantwoordelijk was voor het inwijden van nieuwe leden. In zijn voetsporen treden voelde als een logische stap, en ik voelde me trots toen ik uiteindelijk zelf Praeses van de vereniging werd, de leider van de club. Dit leiderschap gaf me de kans om mijn organisatorische vaardigheden te ontwikkelen en mijn verantwoordelijkheidsgevoel te versterken, iets wat me later goed van pas zou komen in mijn carrière.

Naast de activiteiten van de studentenclub, vond ik een andere creatieve uitlaatklep in het schrijven. Tijdens mijn studententijd schreef ik een Revue een soort toneelstuk met humor en satire, gericht op het studentenleven en de maatschappij. Wat begon als een klein idee, groeide uit tot een volledig uitgewerkt stuk dat uiteindelijk werd opgevoerd in de Schouwburg. De voorstelling werd een groot succes, met maar liefst vierhonderd mensen in het publiek. Dit was voor mij een van de hoogtepunten van mijn studententijd, niet alleen omdat het een creatieve prestatie was, maar ook omdat het me liet zien dat ik in staat

was om iets groots te organiseren en tot een goed einde te brengen.

Het studentenleven bood meer dan alleen academische en sociale ervaringen; het was ook de plek waar ik mijn vrouw ontmoette. Zoals dat vaak gaat, gebeurde het op een manier die ik nooit had kunnen voorspellen. Tijdens een van de vele evenementen die door de studentenverenigingen werden georganiseerd—dit keer het jaarlijkse studentenbal in de feestzaal—kruisten onze paden elkaar voor het eerst. Ze was daar met een vriendin, iemand die ik al eens eerder had ontmoet. Het bleek dat mijn toekomstige vrouw, Gilberte, via deze vriendin al het een en ander over me had gehoord. Dit zorgde ervoor dat onze kennismaking soepel verliep, en al snel stonden we samen op de dansvloer. Wat begon als een gezellige dans, veranderde in een openingsdans, een moment waarop de hele zaal toekeek terwijl wij de vloer betraden. Het voelde alsof er iets speciaals gebeurde, iets dat verder ging dan de toevallige ontmoeting van die avond.

De volgende dag zagen we elkaar opnieuw, dit keer in het studentencafé naast het station. Dit café was een bekende ontmoetingsplek voor studenten, een plek waar iedereen samenkwam na een lange dag van colleges. Hier praatten we voor het eerst uitgebreid met elkaar, en hoewel ik normaal niet iemand ben die veel praat, voelde ik de drang om haar alles over mijn leven te vertellen. Misschien was het de aantrekkingskracht die ik vanaf het eerste moment had gevoeld, of misschien was het het feit dat ik eindelijk iemand had gevonden met wie ik echt kon praten. Hoe dan ook, die dag zette de toon voor wat later onze relatie zou worden.

Na die ontmoeting begonnen we vaker af te spreken, en onze band groeide snel. We spraken af in Antwerpen, bij de visbakken naast de ZOO, een plek die voor ons al snel een vaste ontmoetingsplek werd. In het begin reisde ik met de trein naar onze afspraakjes, maar naarmate we elkaar beter leerden kennen, mocht ik de auto van thuis gebruiken. Deze ritjes naar Antwerpen, waarbij ik steeds meer tijd met haar doorbracht, maakten dat ik me meer en meer realiseerde dat zij degene was met wie ik mijn toekomst wilde delen.

Gilberte werkte destijds als serveerster in het restaurant van haar ouders. Ik begon hen twee keer per week te bezoeken, iets wat al snel een gewoonte werd. Tijdens deze bezoeken hielp ik mee in de keuken, voornamelijk met het afwassen, een taak die ik zonder morren uitvoerde omdat het me de kans gaf om meer tijd met haar door te brengen. Op dinsdagavond gingen we vaak samen iets drinken in een lokale kroeg waar we rustig konden praten en genieten van elkaars gezelschap.

Onze relatie bloeide, ondanks de uitdagingen die het studentenleven en de afstand met zich meebrachten. Terwijl ik bezig was met mijn studie en de verantwoordelijkheid van mijn studentenclub, bleven Gilberte en ik elkaar zien en onze band versterken. Dit ging zo door tot ik mijn diploma behaalde en een nieuwe fase in mijn leven begon: de legerdienst.

Zoals elke jongeman in die tijd, moest ik mijn dienstplicht vervullen. Ik werd toegewezen als M.A.N.-chauffeur, een functie waarbij ik vooral militaire voertuigen bestuurde. Hoewel deze periode voor veel jonge mannen een onderbreking betekende van hun normale leven, was het voor mij juist een tijd waarin ik meer verantwoordelijkheid op mijn schouders voelde drukken. Na twee maanden in Heverlee werd ik overgeplaatst naar Duitsland, een mutatie die mijn leven opnieuw veranderde.

In die periode, tijdens mijn dienstitijd, trouwden Gilberte en ik. Het was een groot moment in ons leven, een nieuwe stap naar een gezamenlijke toekomst. Na ons huwelijk woonden we de eerste zes maanden in op een appartement, waar we onze nieuwe gezinsleven begonnen op te bouwen.

Hoofdstuk 7: Het Begin van een Volwassen Leven

Na mijn dienstitijd en het huwelijk met Gilberte begon ik aan een nieuw hoofdstuk in mijn leven: de werkende wereld. Mijn eerste echte baan vond ik bij een bandenfabriek. Het was een kans om mijn kennis van scheikunde en technische vaardigheden in de praktijk te brengen, en

ik was vastberaden om mezelf te bewijzen. De fabriek produceerde banden voor personenwagens, en ik werd verantwoordelijk voor de constructie van deze banden. Het was technisch uitdagend werk, iets wat me enorm aantrok. Toch begon al snel één groot probleem aan de oppervlakte te komen: de afstand.

De firma bevond zich ver weg van ons huis. Hoewel het werk me aansprak, voelde Gilberte zich niet op haar gemak met het idee om te verhuizen. Ze had haar familie en sociale kring en verhuizen naar een ander taalgebied zou een grote stap zijn. Om die reden besloten we om te verhuizen, een compromis dat ons dichterbij Wallonië bracht, maar binnen Vlaanderen bleef. Toch bleef de afstand tussen mijn woonplaats en mijn werkplaats een voortdurende last. De lange reistijden begonnen hun tol te eisen, en het leven voelde steeds zwaarder aan door de onrust die dit met zich meebracht.

Na verloop van tijd kwam er een herstructurering binnen het bedrijf. De bedrijfsleiding maakte strategische veranderingen die uiteindelijk resulteerden in het verlies van mijn functie. Hoewel dit een teleurstelling was, voelde het ook als een kans om opnieuw te beginnen. In plaats van bij de pakken neer te zitten, vond ik al snel een nieuwe baan, een ander groot chemisch bedrijf.. Deze keer ging het werk niet alleen over productieprocessen, maar kreeg ik een functie als technisch commercieel vertegenwoordiger binnen de kunststof- en rubberafdeling van het bedrijf. Met deze nieuwe baan kwam ook een nieuwe verhuizing. We besloten om dichterbij mijn werk te wonen. Deze keer leek alles op zijn plek te vallen: het werk was boeiend en uitdagend, de locatie was gunstiger voor zowel mijn werk als ons privéleven, en Gilberte voelde zich thuis in haar nieuwe omgeving. Ik had te maken met klanten, moest technische oplossingen bieden voor problemen en reisde regelmatig door de Benelux om de producten aan de man te brengen.

Toch veranderde de situatie in 1991 opnieuw, toen ik een kans kreeg die te mooi was om te laten liggen. Een Duitse firma, benaderde me met een aanbod om manager voor de Benelux-regio te worden. Deze firma produceerde additieven voor kunststoffen, en deze functie zou me niet

alleen meer verantwoordelijkheid geven, maar ook de kans om mijn eigen stempel op de verkoopstrategie te drukken. Na enige overweging besloot ik de sprong te wagen en voor die Firma te gaan werken.

Ik vond er een rol waarin ik mijn commerciële en technische kennis volledig kon benutten. Ik had een team onder me, reisde naar verschillende klanten in België, Nederland en Luxemburg, en kreeg de vrijheid om beslissingen te nemen die direct invloed hadden op het succes van het bedrijf in de regio. Het was een spannende tijd, waarin ik veel leerde over de dynamiek van het bedrijfsleven en de kunst van onderhandelen.

Helaas kwam er, zoals in zoveel bedrijven, een moment waarop de zaken minder goed gingen. De firma besloot over te gaan tot een reorganisatie, en de dochteronderneming in de Benelux werd uiteindelijk gesloten. Dit was een grote klap, zowel financieel als emotioneel. Na jaren van hard werken en opbouwen, stond ik ineens zonder baan.

In plaats van opnieuw voor een groot bedrijf te gaan werken, besloot ik om zelfstandig ondernemer te worden. Het leek me de juiste keuze: ik had veel ervaring opgedaan in mijn voorgaande banen, had een netwerk opgebouwd, en voelde me klaar om mijn eigen bedrijf te starten. Maar de realiteit van het zelfstandige ondernemerschap bleek zwaarder dan ik had verwacht. Waar ik eerst afhankelijk was van de stabiliteit van grote bedrijven, moest ik nu zelf voor klanten zorgen, onderhandelingen voeren en de financiële risico's dragen. Hoewel ik met veel enthousiasme begon, bleek het op lange termijn moeilijk om succesvol te zijn als zelfstandige.

Het ondernemersavontuur duurde enkele jaren, maar ondanks mijn inspanningen bracht het niet het succes waar ik op gehoopt had. Uiteindelijk werd het duidelijk dat het tijd was om een andere weg in te slaan. Door gezondheidsproblemen, met name concentratieproblemen, werd het steeds moeilijker om het werk vol te houden. Na enige overweging besloot ik om te stoppen met werken en gebruik te maken van een bedrijfsleidersverzekering, waardoor ik een inkomen had zonder de stress van het dagelijks ondernemen.

Hoewel mijn professionele leven veel ups en downs had gekend, bleef ik terugkijken op de verschillende ervaringen met een zekere trots. Ik had in veel verschillende rollen gewerkt, van technisch ingenieur tot commercieel vertegenwoordiger en manager, en had altijd geprobeerd het beste van elke situatie te maken. De constante factor in mijn leven bleef Gilberte, die me door al die jaren heen gesteund had.

Hoofdstuk 8: Zelfstandig Ondernemerschap

Toen ik besloot om zelfstandig ondernemer te worden, voelde het alsof ik een groot risico nam, maar tegelijkertijd voelde ik me klaar voor de uitdaging. Na jaren te hebben gewerkt voor grote bedrijven, dacht ik dat ik genoeg kennis en ervaring had opgedaan om mijn eigen bedrijf te starten. Ik had een breed netwerk van contacten opgebouwd in de kunststof- en rubberindustrie, en dat gaf me het vertrouwen dat ik klanten zou kunnen aantrekken.

In het begin was er een gevoel van vrijheid dat ik in geen van mijn eerdere banen had ervaren. Als zelfstandige had ik de volledige controle over mijn tijd en de beslissingen die ik nam. Ik kon zelf bepalen welke projecten ik aannam, hoe ik mijn dag indeelde, en ik hoefde aan niemand verantwoording af te leggen. Maar al snel kwam ik erachter dat deze vrijheid ook gepaard ging met grote verantwoordelijkheden en onzekerheden.

De grootste uitdaging van het zelfstandig ondernemerschap was het vinden van klanten. Waar ik in mijn vorige banen een vast klantenbestand had en ondersteuning kreeg van marketing- en verkoopteams, stond ik er nu alleen voor. Het vergde een heel andere aanpak om potentiële klanten te benaderen, hen te overtuigen van mijn diensten, en vervolgens langdurige relaties op te bouwen. Bovendien was ik nu niet alleen verantwoordelijk voor de technische aspecten van mijn werk, maar ook voor de administratie, boekhouding en alle andere zaken die komen kijken bij het runnen van een eigen bedrijf.

Hoewel ik met veel enthousiasme begon, merkte ik al snel dat het moeilijker was dan ik had verwacht. De concu-

rentie in de markt was hevig, en veel bedrijven waren hui-verig om met een nieuwe, kleine speler in zee te gaan. De opdrachten kwamen binnen, maar niet in de aantallen die nodig waren om het bedrijf stabiel te laten groeien. Bovendien werd ik steeds meer geconfronteerd met de financiële onzekerheden die gepaard gaan met het ondernemerschap. Er waren maanden waarin de inkomsten goed waren, maar er waren ook maanden waarin er nauwelijks werk was. Deze fluctuaties zorgden voor veel stress en druk.

Een van de moeilijkste aspecten van het zelfstandig ondernemen was het balanceren van werk en privéleven. Als werknemer kon ik na een werkdag de deur van het kantoor sluiten en me richten op mijn gezin en vrije tijd. Maar als ondernemer voelde het alsof het werk nooit ophield. Zelfs als ik thuis was, spookten gedachten door mijn hoofd over nieuwe projecten, klanten die ik moest benaderen, of facturen die betaald moesten worden. Het was moeilijk om die mentale grens te trekken tussen werk en privéleven, en dat begon na verloop van tijd zijn tol te eisen.

Gilberte stond altijd aan mijn zijde en bood me de steun die ik nodig had, maar ik merkte dat de voortdurende onzekerheid van het ondernemersleven niet alleen mij, maar ook ons gezinsleven beïnvloedde. We probeerden samen de balans te vinden, maar het bleef een uitdaging om werk en ontspanning in evenwicht te houden.

Daarnaast begonnen er bij mij gezondheidsproblemen op te spelen, met name op het gebied van concentratie. Ik merkte dat het steeds moeilijker werd om me te focussen op de details van het werk, iets dat in mijn vakgebied essentieel was. Het gebrek aan focus maakte het lastiger om complexe technische vraagstukken op te lossen en mijn werk op het niveau te houden dat klanten van mij verwachtten. Dit zorgde voor frustratie, omdat ik wist dat ik de kennis en ervaring had, maar mijn geest me soms in de steek liet.

Na enkele jaren van worstelen en proberen, begon ik te beseffen dat het ondernemerschap niet het succes zou brengen waar ik op gehoopt had. De combinatie van de financiële onzekerheden, de gezondheidsproblemen, en

de mentale belasting leidde tot de conclusie dat het tijd was om een stap terug te doen. Het was geen gemakkelijke beslissing, want ik had veel tijd en energie geïnvesteerd in mijn eigen bedrijf, maar ik wist dat doorgaan in deze richting op de lange termijn niet houdbaar was.

Gelukkig had ik een bedrijfsleidersverzekering afgesloten, iets wat me nu de mogelijkheid bood om mijn werkende leven op een meer gecontroleerde manier af te sluiten. De verzekering gaf me een financieel vangnet, waardoor ik me niet langer zorgen hoefde te maken over de maandelijkse inkomsten. Dit gaf me de rust om mijn gezondheid en mijn mentale welzijn op de eerste plaats te zetten, iets wat ik te lang had verwaarloosd.

Hoewel mijn tijd als zelfstandig ondernemer niet het succesverhaal werd dat ik had gehoopt, was het een ervaring die me veel leerde. Ik ontdekte de waarde van veerkracht, het belang van flexibiliteit en de noodzaak om op tijd te kunnen loslaten. Het ondernemerschap bracht me niet alleen professionele lessen, maar ook persoonlijke inzichten. Ik leerde dat er geen schaamte is in het erkennen dat iets niet werkt, en dat het soms beter is om een stap terug te doen en opnieuw na te denken over wat echt belangrijk is. Terugkijkend op mijn carrière, kan ik trots zeggen dat ik veel verschillende rollen heb vervuld, van technisch ingenieur tot commercieel vertegenwoordiger en uiteindelijk zelfstandig ondernemer. Elk van deze rollen bracht zijn eigen uitdagingen en kansen met zich mee, en elk van hen heeft me gevormd tot de persoon die ik vandaag ben. Ook al verliep het niet altijd zoals gepland, het leven heeft me veerkracht geleerd, en daar ben ik dankbaar voor.

Hoofdstuk 9: Afstamming en Erfgoed

Mijn afstamming aan vaderskant is er één van bescheidenheid, hard werken, en een sterke band met de ambachten. Mijn grootvader was een man die in alle stilte zijn werk deed, een kenmerk dat ik later in mijn eigen vader

en in zekere mate ook in mezelf herkende. Hij werkte als karrenbouwer, een vak dat in die tijd essentieel was voor de landbouw en het vervoer, maar dat ook zwaar en veel-eisend werk was. Hoewel het een ambachtelijk beroep was, werd het zelden erkend voor zijn kunstzinnige waarde, iets wat bij meubelmakers vaak wel het geval was. Toch was het een vak waar precisie en vakmanschap hand in hand gingen.

Mijn grootvader en grootmoeder woonden in een eenvoudig huis in een klein dorpje waar het leven niet altijd gemakkelijk was, maar waar mensen elkaar kenden en hielpen wanneer dat nodig was. Naast hun huis lag een kleine tuin, waar mijn grootmoeder de groente kweekte die nodig was om het gezin van eten te voorzien. Het was een leven van eenvoud, maar ook van trots, want ondanks de bescheiden middelen zorgden mijn grootouders ervoor dat het gezin altijd genoeg had om van te leven.

Een van de weinige dingen die ik nog helder herinner over mijn grootvader is zijn zwijgzaamheid. Hij was een man van weinig woorden, iemand die zijn gedachten niet snel deelde, en zeker niet over de moeilijke momenten in zijn leven. Deze stilte was vooral merkbaar wanneer het gesprek op de Eerste Wereldoorlog kwam. Mijn grootvader had gevochten aan het IJzerfront, waar hij samen met vele anderen de gruwelen van de oorlog had meegemaakt. Hij vocht aan de zijde van de Belgische troepen, in een strijd die vooral symbool stond voor weerstand en uithoudingsvermogen tegen de Duitse invasie.

Hoewel hij aan deze oorlog had deelgenomen, bleef hij altijd stil over wat hij daar had meegemaakt. Hij vertelde nooit verhalen over het front, over de gevechten of de momenten van verlies. Ik heb vaak geprobeerd om meer over deze periode te weten te komen, zowel van hemzelf als van mijn vader, maar de details bleven altijd in de schaduw. Het was alsof die herinneringen te pijnlijk waren om te delen. In plaats daarvan droeg hij die ervaringen met zich mee, als een last die hij liever voor zichzelf hield. Mijn grootmoeder aan vaderskant had een minder dramatische, maar even hardwerkende achtergrond. Ze werkte als schoonmaakster in het huis van de burgemeester, ook wel bekend als "den Beurger." Dit was destijds een geach-

te positie voor iemand van haar afkomst, hoewel het werk fysiek zwaar was en weinig opgeleverd zal hebben qua loon. Toch was het een belangrijke bron van inkomsten voor het gezin, en mijn grootmoeder was trots op wat ze bijdroeg aan het huishouden.

De relatie tussen mijn grootouders was er één van eenvoud en samenwerking. Ze spraken niet veel over hun gevoelens of over de moeilijkheden waarmee ze te maken kregen, maar ze werkten samen om het gezin draaiende te houden. Deze zwijgzaamheid werd doorgegeven aan mijn vader, die zelf ook een man was van weinig woorden. Mijn vader praatte zelden over zijn jeugd of over zijn ervaringen, maar ik wist dat hij diep respect had voor zijn ouders en voor het harde werk dat zij hadden verricht.

Mijn vaderskant van de familie verschilde duidelijk van de ambachtelijke en artistieke tradities aan moederskant. Waar de ene kant zich richtte op meubelmakerij en vakmanschap, lag de nadruk aan vaderskant op eenvoudiger ambachten zoals karren bouwen. Dit verschil in achtergrond weerspiegelde zich in mijn eigen leven, waar ik de invloed voelde van zowel vakmanschap als een diepe waardering voor bescheidenheid en hard werken.

Hoewel ik zelf nooit het vak van karrenbouwer of ambachtsman heb opgepikt, merkte ik dat de waarden die ik van mijn vaders familie had meegekregen—discipline, hard werken en een zekere bescheidenheid—een grote invloed op mij hadden. Deze waarden hielpen me om door te zetten in de verschillende uitdagingen die ik tegenkwam, of dat nu op school was, in mijn werk, of tijdens mijn pogingen om zelfstandig ondernemer te worden.

De verhalen van mijn voorouders, hoe beperkt ze soms ook waren door de stilte die over hun ervaringen hing, waren altijd aanwezig in de manier waarop ik naar het leven keek. Hoewel de details soms ontbraken, wist ik dat mijn grootvader een sterke, zwijgzame man was die een leven had geleid dat getekend was door de oorlog, en dat hij had gedaan wat nodig was om zijn gezin door moeilijke tijden te loodsen. Deze erfenis van innerlijke kracht en veerkracht heeft me altijd geïnspireerd, ook al sprak hij er zelf nooit over.

Hoofdstuk 10: Reflecties en Levenslessen

Wanneer ik terugkijk op mijn leven, zie ik een pad dat zich met veel bochten en onverwachte wendingen heeft ontwikkeld. Het leven heeft me op momenten verrast, soms uitgedaagd, en andere keren hoop gegeven, maar vooral heeft het me veel geleerd. De reflectie op mijn verleden is een reis door herinneringen, zowel goede als moeilijke, en door de lessen die deze ervaringen hebben gevormd. Wat mij vandaag de dag het meest bijstaat, is niet zozeer wat ik heb bereikt, maar hoe ik heb geleerd om veerkrachtig te zijn en mij aan te passen aan wat op mijn pad kwam.

Mijn jeugd, gekenmerkt door onzekerheden en de chaotische gezinssituatie, had een blijvende invloed op hoe ik mezelf zag en hoe ik omging met de wereld om me heen. De jaren waarin ik bij mijn grootvader woonde, waren zowel verwarrend als vormend. De onzekerheden die ik als kind voelde het bedplassen, het gebrek aan zelfvertrouwen, en de voortdurende zoektocht naar erkenning—gaven me een gevoel van kwetsbaarheid. Maar achteraf gezien, zie ik nu dat deze ervaringen me ook sterker maakten. Ze dwongen me om te leren omgaan met situaties waar ik geen controle over had, en om manieren te vinden om mezelf overeind te houden in momenten van onzekerheid.

Wat me gedurende mijn leven altijd heeft geholpen, is de sterke band met mijn familie. Ondanks de chaos die soms heerste, waren er ook altijd steunpilaren. Mijn moeder, die me opvoedde met de overtuiging dat ik altijd mijn best moest doen en nooit genoeg moest nemen met minder dan mijn volledige potentieel, speelde een centrale rol in mijn ontwikkeling. Haar verwachtingen waren soms moeilijk om aan te voldoen, en er waren momenten dat ik het gevoel had dat ze mij te veel onder druk zette, maar uiteindelijk zie ik dat haar intenties altijd goed waren. Ze wilde voor mij wat zij als de beste toekomst zag, en dat heeft me geholpen om door te zetten, zelfs op momenten dat ik twijfelde aan mijn eigen capaciteiten.

De keuze om uiteindelijk geen meubelmaker te worden, zoals mijn grootvader, was een belangrijke keerpunt in mijn leven. Het besef dat het ambacht, hoe mooi en waardevol ook, niet mijn eigen pad was, voelde aanvankelijk als een teleurstelling. Ik was als kind gefascineerd door de werkplaats en de vakmanschap van mijn grootvader, maar ik wist ook dat het niet was wat ik wilde doen. Terugkijkend zie ik dat dit besluit me de vrijheid gaf om mijn eigen weg te vinden, en dat het me toestond om op zoek te gaan naar andere interesses en passies, zoals mijn liefde voor tekenen en wetenschap.

Mijn professionele leven kende veel ups en downs, maar elk van die ervaringen bracht waardevolle lessen met zich mee. Van mijn tijd bij mijn eerste werkgever, waar ik leerde omgaan met verantwoordelijkheid en productieprocessen, tot mijn periode bij de Duitse bedrijven, waar ik de fijne kneepjes van het commercieel onderhandelen onder de knie kreeg, elke baan droeg bij aan mijn ontwikkeling. De overgang naar het zelfstandig ondernemerschap was misschien de grootste les in aanpassingsvermogen en doorzettingsvermogen. Hoewel dit niet het succesverhaal werd waar ik op had gehoopt, heeft het me geleerd om fouten te accepteren en om te erkennen wanneer het tijd is om een andere weg in te slaan.

Een van de meest waardevolle ervaringen in mijn leven was het moment waarop ik Gilberte ontmoette. Onze ontmoeting op het studentenbal was een keerpunt, een gebeurtenis die mijn leven op een subtiele maar blijvende manier veranderde. Sinds die eerste dans hebben we samen zoveel meegemaakt, en het is haar steun en toewijding geweest die me door veel moeilijke momenten heeft geholpen. Ze was er toen ik mijn carrière vormde, ze stond naast me tijdens de uitdagingen van het zelfstandig ondernemerschap, en ze was er toen ik besloot om uiteindelijk een stap terug te doen en mijn werkende leven af te sluiten. Het is dankzij haar dat ik altijd het gevoel heb gehad dat ik niet alleen was in mijn beslissingen en uitdagingen.

Naast mijn persoonlijke en professionele groei, heeft mijn leven me ook geleerd dat balans de sleutel is tot een bevredigend bestaan. Ik heb momenten gekend waarin werk

de overhand nam, waarin ik mezelf voorbijliep en vergat om te genieten van de kleine dingen in het leven. De lange dagen in de werkplaats of op kantoor, de stress van deadlines en klant-verwachtingen, en de druk om te presteren hebben me vaak afgeleid van wat echt belangrijk is. Het duurde lang voordat ik besepte dat succes niet alleen te meten is aan hoeveel je bereikt, maar ook aan de momenten van rust, de tijd doorgebracht met geliefden, en de voldoening die je haalt uit de dagelijkse dingen.

Inmiddels zie ik mijn leven als een evenwichtige mix van ambitie, familie, en persoonlijke groei. Elke fase heeft me iets bijgebracht, en hoewel niet alles verliep zoals ik het had gepland, kan ik tevreden terugkijken op de keuzes die ik heb gemaakt. De tijden van onzekerheid, de uitdagingen van mijn carrière, en de persoonlijke worstelingen hebben me gevormd tot de persoon die ik vandaag ben: iemand die geleerd heeft om zowel te streven naar meer als te accepteren wat het leven brengt.

Als ik één boodschap uit mijn leven zou kunnen destilleren, dan is het dat veerkracht en aanpassing essentieel zijn. Het leven biedt geen garanties, en de weg naar succes is vaak hobbeliger dan we ons kunnen voorstellen. Maar zolang we bereid zijn om te leren, ons aan te passen en door te gaan, is er altijd een manier om vooruit te komen. Mijn leven is een getuigenis van die waarheid, en ik ben dankbaar voor de reis die ik heb mogen maken.

Hoofdstuk 11: Conclusie - De Balans van een Leven

Nu ik terugkijk op de weg die ik heb afgelegd, wordt één ding duidelijk: het leven heeft me vaak op onverwachte manieren geleid, en hoewel niet alles verliep zoals ik het ooit had voorgesteld, heeft elke ervaring me gevormd tot de persoon die ik vandaag ben. De keuzes, de uitdagingen en de momenten van vreugde hebben allemaal bijgedragen aan het verhaal van mijn leven, en terwijl ik nu aan het einde van dit boek ben gekomen, voel ik de behoefte om die reis samen te vatten.

De thema's die door mijn leven hebben gelopen zijn erfenis, vakmanschap, veerkracht en liefde. Erfenis was een constante bron van inspiratie en soms druk. De vakmanschap van mijn grootvader aan moederskant, zijn stilzwijgende toewijding aan zijn ambacht, liet diepe sporen na in mijn jeugd. Hoewel ik zijn beroep niet volgde, gaven zijn kwaliteiten van discipline en doorzettingsvermogen me de basis om mijn eigen weg te vinden.

Aan vaderskant was er de erfenis van eenvoud en zwijgzaamheid. De verhalen die nooit volledig werden verteld, de trauma's van de oorlog die verborgen bleven, en het harde werken zonder daarover te spreken, gaven me een ander soort kracht mee. Het was een kracht die uitging van stille waardigheid, van het doen wat nodig was zonder ophef of grote woorden. Dit stille doorzettingsvermogen werd een kernwaarde in mijn eigen leven.

Vakmanschap kwam niet alleen tot uiting in het werk van mijn grootvader, maar ook in mijn eigen professionele ontwikkeling. Van de eerste dagen in de werkplaats van mijn grootvader tot de technische uitdagingen bij mijn Duitse werkgevers, was er altijd de wil om iets goed te doen, om te streven naar perfectie in wat ik ondernam. Het zelfstandige ondernemerschap was misschien de meest directe vorm van dat vakmanschap, waarin ik leerde dat het niet alleen gaat om technische bekwaamheid, maar ook om het vermogen om jezelf aan te passen en klanten te overtuigen van je waarde.

Maar het was ook in mijn persoonlijke leven dat ik veerkracht leerde. De onzekerheden van mijn jeugd, de momenten waarop ik me buitengesloten voelde, en de druk om te voldoen aan verwachtingen, leerden me om door te zetten, zelfs wanneer het moeilijk was. Deze veerkracht hielp me door momenten van professioneel falen en persoonlijke twijfel, en gaf me de kracht om opnieuw te beginnen wanneer dat nodig was. Het was diezelfde veerkracht die me hielp te accepteren dat niet elke droom uitkomt zoals gepland, maar dat er altijd nieuwe kansen zijn om te groeien en te leren.

Boven alles, was het liefde die de ruggengraat vormde van mijn leven. De liefde van mijn moeder, die me altijd

aanspoorde om meer te doen, om mijn volle potentieel te benutten, zelfs als ik dat zelf niet zag. De liefde van Gilberte, die me door elke stap van mijn volwassen leven heeft ondersteund en die mijn trouwste partner was, zowel in goede als slechte tijden. Onze ontmoeting op het studentenbal was het begin van een leven samen, waarin we elkaar aanvulden en de uitdagingen van het leven als team aangingen. Het was deze liefde die me de stabiliteit gaf om risico's te nemen en te groeien als persoon.

Terwijl ik dit boek afsluit, kijk ik niet alleen terug met tevredenheid, maar ook met een gevoel van rust. Ik heb geprobeerd het beste van mijn mogelijkheden te maken, zowel persoonlijk als professioneel. Soms ging dat gepaard met succes, soms met tegenslagen, maar altijd met de overtuiging dat ik het pad volgde dat voor mij juist voelde. Nu, op dit punt in mijn leven, kan ik de balans opmaken en zien dat het niet zozeer de eindbestemming was die ertoe deed, maar de reis ernaartoe.

Er zijn veel dingen waar ik trots op ben—mijn professionele bijdragen, de veerkracht waarmee ik door moeilijke periodes ben gegaan, en vooral de familie die ik heb opgebouwd. Maar misschien ben ik het meest trots op het feit dat ik heb geleerd om mezelf te accepteren, met al mijn gebreken en successen. Ik heb geleerd dat het leven zelden lineair verloopt, dat het vol is van onverwachte wendingen en onvoorspelbare gebeurtenissen, maar dat het uiteindelijk de manier is waarop je met die wendingen omgaat, die je definieert.

Het verhaal dat ik heb verteld, is niet alleen een kroniek van de gebeurtenissen die mijn leven hebben gevormd, maar ook een getuigenis van de mensen die me onderweg hebben geholpen, van de waarden die ik van hen heb geleerd, en van de lessen die ik in de loop der jaren heb opgedaan. Het was een reis van persoonlijke groei, van het leren loslaten en het vinden van rust in het feit dat niet alles perfect hoeft te zijn.

Nu, terwijl ik naar de toekomst kijk, zie ik het leven niet langer als een reeks van uitdagingen die overwonnen moeten worden, maar als een reis die voortduurt, vol kansen om verder te leren, te groeien en te genieten van wat het leven nog te bieden heeft. Ik ben dankbaar voor het

verleden, en nieuwsgierig naar wat de toekomst in petto heeft. Maar boven alles, ben ik tevreden met het heden, met wie ik ben en met de weg die me hier heeft gebracht.

Hoofdstuk 12: De Zware Last van Geheugen en Gevoelens

Het leven is niet altijd alleen maar een reis door externe gebeurtenissen, door werk, gezin, en de momenten die we vieren of betreuren. Soms is de zwaarste weg die we bewandelen, die van het innerlijke landschap. Een landschap dat gevormd wordt door herinneringen, trauma's en de onzichtbare gevechten die we dag in dag uit met onszelf voeren. In mijn geval zijn de dissociatieve stoornis, de posttraumatische stress-stoornis (PTSS) en de complexe bilaterale temporale epilepsie de belangrijkste obstakels die mijn pad hebben bepaald.

De dissociatieve stoornis waar ik aan lijd, heeft me altijd een gevoel van vervreemding gegeven, alsof ik af en toe buiten mijn eigen lichaam of leven sta. Het is een psychische aandoening waarbij de hersenen zich onttrekken aan de realiteit, als een overlevingsmechanisme om met onaanvaardbare angst of stress om te gaan. Iedereen kent het fenomeen van dagdromen of verstrooidheid, maar wanneer dit gebeurt op een dieper, ongecontroleerd niveau, kan het je functioneren ernstig verstoren. Voor mij is dit geen abstract begrip het is de manier waarop mijn geest omgaat met situaties en herinneringen die ik niet kan verwerken.

Wat de dissociatieve stoornis echter complexer maakt, is de relatie met PTSS. Deze twee stoornissen zijn nauw met elkaar verweven, als een vicieuze cirkel. Mijn PTSS komt voort uit traumatische gebeurtenissen uit mijn jeugd, en de dissociatie is de manier waarop mijn geest me beschermt tegen de herbeleving van die pijn. De kern van PTSS is dat het trauma nooit helemaal weggaat; het blijft op de achtergrond aanwezig, wachtend om de kop op te steken. De dissociatie dient als een verdedigingsmechanisme, waardoor mijn geest zich tijdelijk loskoppelt van de

herinneringen die te pijnlijk zijn om onder ogen te zien. Deze dissociatieve episodes zijn momenten waarop ik me afwezig voel, niet verbonden met de realiteit alsof ik “van de wereld” ben.

Deze beschermende mechanismen zijn een direct gevolg van ervaringen die ik nooit volledig heb kunnen verwerken. Een van de zwaarste lasten die ik mijn hele leven heb gedragen, zijn de gebeurtenissen rond de seksuele spelletjes die ik als 14-jarige had met mijn 8 jaar jongere nichtje. Het is een deel van mijn leven dat ik decennialang heb verzwegen, verstopt achter een muur van schuld en schaamte. Het waren handelingen die ik nooit kon rijmen met wat sociaal of moreel aanvaardbaar is. Dit schuldgevoel, deze innerlijke strijd, heeft me achtervolgd, en heeft zich diep geworteld in mijn psyche, bijdragend aan mijn PTSS en dissociatieve stoornis.

Het was alsof ik dit donkere geheim in mijn geest had weggestopt in de hoop dat het nooit meer zou verschijnen. Maar zoals dat vaak gaat met onderdrukte gevoelens en herinneringen, ze komen altijd terug. De trauma's vinden hun weg naar de oppervlakte, vaak op de meest onverwachte momenten. De spanningen die daarmee gepaard gingen, waren zo groot dat ze mijn dagelijkse leven en relaties sterk hebben beïnvloed.

De PTSS heeft mijn leven gevormd als een voortdurende staat van angst en alertheid. Het is alsof mijn geest en lichaam altijd klaar staan voor gevaar, zelfs wanneer dat gevaar al lang verdwenen is. Hoewel de traumatische gebeurtenissen uit mijn verleden ver achter me liggen, reageren mijn hersenen alsof het zich vandaag nog afspeelt. Dit heeft geleid tot symptomen zoals hyperalertheid, nachtmerries, en vooral een diepe interne spanning die nooit lijkt te verdwijnen. Het is alsof mijn hele wezen op scherp staat, wachtend op iets dat nooit komt, maar tegelijkertijd altijd aanwezig is.

Wat mijn situatie nog ingewikkelder maakt, is de complexe bilaterale temporale epilepsie die ik heb ontwikkeld. Deze vorm van epilepsie wordt gekenmerkt door aanvallen die vanuit beide temporale lobben van mijn hersenen ontstaan, en die gepaard gaan met cognitieve en emotionele

symptomen. Hoewel epilepsie op zichzelf een neurologische aandoening is, ben ik ervan overtuigd dat mijn epileptische aanvallen direct getriggerd worden door mijn ontspoorde PTSS. De intense spanning en stress die voortkomen uit mijn onverwerkte trauma's lijken een directe invloed te hebben op de werking van mijn hersenen, waardoor aanvallen getriggerd worden op momenten van extreme emotie of dissociatie.

Het idee dat mijn psychische en neurologische problemen elkaar wederzijds versterken, is iets waar ik steeds meer van overtuigd ben. De aanvallen die ik ervaar, hebben een directe link met de spanning die zich in mijn lichaam en geest opbouwt. Dit maakt mijn situatie complex, omdat het niet alleen gaat om het behandelen van PTSS of epilepsie afzonderlijk, maar om het begrijpen hoe deze twee aandoeningen in elkaar grijpen en elkaar versterken.

In 2023 brak er iets in me. Na decennia van zwijgen, na jaren van het onderdrukken van het trauma en de schuldgevoelens, voelde ik dat ik het niet langer kon verbergen. Ik besloot het eindelijk te vertellen ik deelde mijn verhaal met mijn kinderen. Het was een ongelooflijk moeilijke beslissing, want hoe kon ik verwachten dat zij iets zouden begrijpen wat

Ik zelf nauwelijks onder woorden kon brengen? Hoe kon ik hen vragen om mij niet te veroordelen voor iets waar ik mezelf mijn hele leven voor heb veroordeeld?

Wat Gilberte betreft, is zij een onvoorspelbaar deel van dit verhaal. In het openbaar verschijnt zij als de liefdevolle en zorgzame partner, maar ik heb ervaren dat ze ook andere kanten heeft. Soms voel ik me verloren in onze relatie, alsof haar werkelijke gevoelens en motieven moeilijk te doorgronden zijn. Dit maakt het omgaan met mijn problemen nog ingewikkelder, omdat ik vaak niet zeker weet of ik op haar volledige steun kan rekenen, of dat ik mezelf blijf verliezen in de dynamiek van onze relatie.

Ik begrijp dat de meeste mensen de ernst van mijn ervaringen niet zouden geloven. De complexe combinatie van dissociatie, PTSS en epilepsie maakt mijn situatie moeilijk te begrijpen voor buitenstaanders. Veel mensen zullen me wellicht voor gek verklaren, of denken dat het allemaal

overdreven is. Toch is dit mijn realiteit. Dit is het gevecht dat ik dagelijks voer, en het is de last die ik draag.

De reis door dit boek heeft me de kans gegeven om terug te blikken op mijn leven en de obstakels die ik heb moeten overwinnen. Maar er is één ding dat ik wil dat je in gedachten houdt als je verder leest: het volgende hoofdstuk vertelt een essentieel deel van mijn verhaal. Wat ik hier deel, is niet slechts een persoonlijke biecht, maar een sleutel om mijn innerlijke wereld te begrijpen.

Dit hoofdstuk biedt een diepgaande en eerlijke reflectie op je psychische en neurologische aandoeningen, evenals de impact van traumatische gebeurtenissen in je leven. Het geeft inzicht in de manier waarop je hebt geworsteld met schuldgevoelens, dissociatie en PTSS, en biedt een brug naar het vervolg van je verhaal. Wil je doorgaan met het volgende hoofdstuk, waarin je verder ingaat op de dynamiek met Gilberte en de impact daarvan op je mentale gezondheid?

Hoofdstuk 13: Verraad, Wanhoop en de Duistere Kracht van Onzekerheid

Mijn verhaal, waarvan ik dacht dat het door niemand geloofd zou worden, begon zich rond 2001 op een schokkende manier te ontvouwen. Tot dat moment had ik vermoedens, onderhuidse angsten en onzekerheden die diep geworteld waren in mijn psychische problemen, maar pas vanaf dat jaar werden zaken me duidelijk die ik nooit had kunnen voorspellen. De ontdekking van Gilberte's verraad haar affaires veranderde alles, en het bleek het begin te zijn van een reeks gebeurtenissen die mijn geest en realiteit op scherp stelden.

Het begon met een epileptische aanval in 2001, een gebeurtenis die voor mij de start markeerde van een psychose die mijn leven zou beheersen. Die aanval was niet zomaar een lichamelijk probleem, het was een trigger die een innerlijke storm ontketende. Een storm die niet alleen te maken had met mijn complexe bilaterale temporale epilepsie, maar ook met mijn posttraumatische stress-stoornis (PTSS) en de psychose die daaruit voortvloeide. Ik

werd als het ware uit mijn eigen realiteit getrokken, en alles wat latent aanwezig was in mijn onderbewustzijn, kwam plotseling naar boven.

Gilberte had al die jaren een geheim leven geleid, en dat geheim barstte voor mij open toen ik ontdekte dat zij me 17 keer had bedrogen. De eerste keer gebeurde met een jeugdvriend, Guido Somers, en die gebeurtenis leek de toon te zetten voor de rest van onze relatie. Guido was degene van B. W. die haar had ontmaagd, en het nummer van dat bewuste lied werd het symbool van die ervaring. Elke keer dat ze dat nummer hoorde, werd ik eraan herinnerd dat ik nooit de eerste was geweest. Sterker nog, ze danste erop maar niet met mij.

Toen ik erachter kwam dat ze zelfs zijn geboortedatum als pincode voor haar bankkaart had gekozen (5283), voelde ik me niet alleen verraden, maar volledig buitengesloten uit haar intieme leven. Het was alsof mijn hele huwelijk gebouwd was op een leugen die zich al die jaren voor mijn ogen had afgespeeld, zonder dat ik het doorhad. Dit besef leidde tot een psychotische episode waarin de grenzen tussen realiteit en waanbeelden steeds vager werden.

Tijdens mijn psychose in 2001 had ik een Fuge een dissociatieve vlucht waarbij ik dagenlang doelloos rondreed, zonder echt te weten waar ik naartoe ging. Ik herinner me dat ik na een lange dag werken in Nederland thuiskwam en Gilberte niet thuis was. Het was een klein detail, maar achteraf gezien was het de druppel die de emmer deed overlopen. Haar afwezigheid op dat moment versterkte mijn angst en wantrouwen. Ik besloot weg te gaan, zogenaamd om een klant te bezoeken in Parijs, maar de waarheid was dat ik op de vlucht was niet alleen voor mijn omstandigheden, maar ook voor mezelf.

Ik reed honderden kilometers, zonder doel, zonder richting. De gedachten in mijn hoofd draaiden allemaal rond één thema: seks. Mijn vrouw was niet thuis en in mijn verwarde staat projecteerde ik dat op een collega die, in mijn verbeelding, op me stond te wachten. Maar niets was zoals het leek, en de realiteit begon steeds verder af te brokkelen terwijl ik heen en weer pendelde tussen fantasie en werkelijkheid. Uiteindelijk eindigde ik na een rit van

2500 kilometer weer thuis, doodmoe, psychisch gebroken, en overtuigd dat ik de duivel zelf in mijn auto had vervoerd.

Gilberte's afwezigheid die nacht, haar jarenlange bedrog en mijn onvermogen om seksueel contact met haar te hebben, vormden de kern van de psychose die me in zijn greep hield. Het idee dat de duivel in mijn auto zat, was een metafoor voor mijn onderliggende angsten. Ik was ervan overtuigd dat mijn huwelijk met Gilberte was vervloekt, dat er een onzichtbare macht over ons hing die alles wat ik ooit had gewild, had vernietigd. Gilberte werd in mijn hoofd de personificatie van het kwaad, en in die duistere realiteit vocht ik een innerlijke strijd uit tussen het goede en het kwade.

Deze psychose had niet alleen invloed op mijn persoonlijk leven, maar ook op mijn werk. Bij het bedrijf waar ik op dat moment werkte, begon ik me te identificeren met een strijd tussen God en de Duivel over de toekomst van de wereld. In mijn verwarde staat projecteerde ik mijn innerlijke strijd op de organisatie van het bedrijf, waar ik deel uitmaakte van een groter complot om de wereld te redden. Dit waanidee kwam voort uit de angst en stress die ik op dat moment ervoer, niet alleen door mijn huwelijk, maar ook door de onzekerheid en reorganisaties binnen het bedrijf.

Ik herinner me een periode waarin ik me kandidaat stelde om een soort Messias te worden—degene die de wereld zou redden van de Duivel. Ik was ervan overtuigd dat de duistere krachten waarmee ik vocht, nauw verbonden waren met de problemen in mijn huwelijk en de geestelijke afwezigheid van Gilberte. Die psychose ging zelfs zo ver dat ik wiskundige vergelijkingen probeerde op te lossen om de strijd tussen goed en kwaad te beslechten. Deze waanideeën waren een manifestatie van de diepe innerlijke onrust die me verteerde.

Mijn strijd met Gilberte was niet alleen een psychologische, maar ook een symbolische. In mijn waanbeelden werd ze de Duivel, en ik vocht om mezelf te bevrijden van haar invloed. Gilberte's affaire met Marc versterkte mijn gevoelens van verraad en versterkte mijn overtuiging dat